

[Aksel Larsen.]

Må jeg derefter sige noget om det reelle indhold af det stillede forslag om overgang til næste sag på dagsordenen. Jeg kan ikke stemme for det, hverken for dets første eller for dets anden del. Ganske vist mener jeg, at det ærede medlem hr. Ninn-Hansens m. fl.s forslag om rigsretstiltale er yderst uheldigt formuleret. Kom det til afstemning, ville jeg ikke kunne stemme for det. Jeg finder, at mit eget er rigtigt formuleret og burde vedtages, men derfra og til at stemme imod det, hvilket kun ville blive udlagt som om, man er modstander af rigsret i denne sag — så langt kan jeg ikke gå.

Men så er der som sagt det reelle indhold: man tager de af undersøgelsesudvalget afgivne beretninger og rigsadvokatens udtalelser til efterretning. Jeg er modstander af begge dele. Hvis man tager de af undersøgelsesudvalget afgivne beretninger til efterretning, siger man dermed, at så vil man ikke have foretaget mere i denne sag. Og hvis man tager rigsadvokatens udtalelser til efterretning, virker det unægtelig som en godkendelse af rigsadvokatens udtalelser; og det skal formentlig også forstås sådan. Disse udtalelser kan jeg aldeles ikke godkende, jeg kan overhovedet ikke godkende, at man har blandet statsadvokaten og rigsadvokaten ind i denne sag. Jeg skulle ikke have haft noget imod, om regeringen, før dommerudvalget var nedsat, havde spurgt statsadvokaten og rigsadvokaten: mener I, der bør gøres noget her, mener I, der bør rejses sigtelse eller tiltale? Men efter at dommerudvalgets udtalelse forelå, mener jeg aldeles ikke, det var på sin plads, at regeringen gik til rigsadvokaten og spurgte: hvad mener De, hr. rigsadvokat? Det er en sag, som ikke vedkommer rigsadvokaten, det er ikke rigsadvokatens sag at udtale sig om en ministers eller en forhenværende ministers forhold til folketinget, det er folketingets sag.

Ja, undskyld, at jeg måske er lidt ond, men rigsadvokaten er embedsmand og er underordnet regeringen. Bevares, jeg forudsætter, at rigsadvokaten har afgivet sine to responsa efter sin bedste overbevisning, men jeg kan jo ikke lukke ørerne for, og jeg kan ikke tie stille med, at mangfoldige mennesker i dette land gør sig den tanke,

at rigsadvokaten formentlig har lugtet sig til, hvad der ville passe regeringen bedst, og da han er embedsmand, underordnet regeringen, kan dette have påvirket hans overvejelser. Jeg synes, også af den grund, for ikke at stille rigsadvokaten i et falsk lys, skulle regeringen have undladt at gå til rigsadvokaten.

Nu kommer man og påberåber sig, at hvis rigsadvokaten skulle afgøre det, ville han ikke have rejst tiltale, og det er nok anklagemyndighedens pligt at sørge for, at skyldige bliver straffet, men også at sørge for, at uskyldige ikke bliver straffet — det har bl. a. det ærede medlem hr. Niels Andersen doceret, det ved vi udmærket vel. Men det bevirker skam ikke, at rigsadvokaten i almindelige straffesager eller eventuelle rigsretssager skal være højesteret i dette land. Det betyder ikke, at rigsadvokaten skal have en ubetinget og ubegrænset ret til at skønne: i den og den sag skal der ikke rejses tiltale. Anklagemyndigheden skal under en sag sørge for, at også alt, hvad der taler til gunst for den anklagede, kommer frem, men hvis det var sådan, at anklagemyndigheden simpelt hen kunne undlade at rejse tiltale, og så var der ingenting at gøre, så er jeg ikke helt sikker på, at vi længere levede i et retssamfund, såfremt vi således udelukkede domstolene fra at afgøre sagerne. Jeg erkender, at i mange tilfælde kan det ligge sådan, at anklagemyndigheden med føje kan undlade at rejse tiltale, men man kan ikke erklære, at dette skal være et princip og skal gennemføres mekanisk: hvor anklagemyndigheden ikke skønner der er mulighed for at opnå domfældelse, må der ikke rejses tiltale.

I hvert fald, her drejer det sig om et forhold mellem en minister og folketinget, om en minister, der har vildledt folketinget, og så er spørgsmålet, hvorvidt han har vildledt folketinget bevidst eller han selv er blevet vildledt af sine embedsmænd. Og uanset om det sidste skulle være tilfældet — og jeg udelukker ikke, at det kan være tilfældet — så er det ministerens sag at sørge for, at hans embedsmænd informerer ham, og han er ansvarlig over for folketinget, og folketinget har kun ministeren at holde sig til. Jeg afviser derfor forslaget om at tage rigsadvokatens udtalelser til